

PRAVILNIK

O OPŠTIM STANDARDIMA POSTIGNUĆA ZA KRAJ OSNOVNOG OBRAZOVANJA ZA STRANI JEZIK

("Sl. glasnik RS", br. 78/2017)

Član 1

Ovim pravilnikom utvrđuju se Opšti standardi postignuća za kraj osnovnog obrazovanja za strani jezik.

Opšti standardi postignuća iz stava 1. ovog člana odštampani su uz ovaj pravilnik i čine njegov sastavni deo.

Član 2

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

OPŠTI STANDARDI POSTIGNUĆA ZA KRAJ OSNOVNOG OBRAZOVANJA ZA STRANI JEZIK

Opšta predmetna kompetencija

Opšta predmetna kompetencija ili jezička komunikativna kompetencija obuhvata posedovanje svesti o jeziku kao komunikacionom sredstvu, raspolaganje osnovnom jezičkom pismenošću i shvatanje povezanosti između jezika i kulturnih identiteta. Ona omogućava učeniku da se koristi jednostavnim jezičkim sredstvima u cilju obavljanja elementarne pismene i usmene komunikacije, ostvarivanja interakcije i prenošenja informativnih i drugih sadržaja iz polaznog jezika ka ciljnom i obrnuto, u privatnom, javnom i obrazovnom kontekstu.

Osnovni nivo

Učenik razume glavne informacije u najjednostavnijim pisanim i usmenim iskazima. U usmenom i pisanom opštenju koristi najjednostavnija jezička sredstva za iskazivanje informacija o sebi i svojim neposrednim potrebama. Poznaje osnovne gramatičke i leksičke elemente. Razume osnovne pojave i procese ciljne kulture.

Srednji nivo

Učenik razume prepoznatljive i predvidive informacije u frekventnijim i jednostavnijim vrstama pisanih tekstova i formama usmenog opštenja, a koje se odnose na njemu bliske situacije i pojave.

Koristi tipske fraze, gotove izraze, konstrukcije i proste rečenice za formulisanje konkretnih iskaza vezanih za sopstvenu ličnost i svakodnevne aktivnosti ili poslove. Poznaje određeni broj pravilnih gramatičkih elemenata i struktura i osnovnu leksiku iz domena sopstvene svakodnevne i neposrednog interesovanja. Posедуje svest o suštinskim sličnostima i razlikama između svoje i ciljne kulture.

Napredni nivo

Učenik razume veći broj reči i izraza u svakodnevnoj usmenoj i pisanoj komunikaciji, vezanih za sopstvenu ličnost, okruženje, interesovanja, školski kontekst. Poseduje elementarni repertoar jezičkih sredstava za savladavanje tipičnih i uobičajenih svakodневnih komunikativnih situacija.

Učenik poznaje većinu jednostavnijih i određeni broj složenijih gramatičkih pravila i frekventne leksike. Učenik prihvata postojanje razlika između sopstvene i ciljne kulture i prilagođava svoje ponašanje osnovnim opšteprihvaćenim društvenim konvencijama.

Specifične predmetne kompetencije

1) FUNKCIONALNO-PRAGMATIČKA KOMPETENCIJA

Funkcionalno-pragmatička kompetencija predstavlja komunikativnu kompetenciju u užem smislu i obuhvata umeće recepcije (razumevanja govora i razumevanja pisanog teksta), umeće produkcije (pisano i usmeno izražavanje), umeće interakcije i umeće jezičkog posredovanja (medijacije).

Osnovni nivo

Učenik razume najfrekventnije reči i izraze iz svakodnevnog sporog i razgovetnog govora, kao i najjednostavnije pisane tekstualne forme. Ume da obavi osnovne komunikativne aktivnosti (pozdravljanje, predstavljanje, dobrodošlica, opraštanje, zahvaljivanje, pružanje informacija o sebi, raspitivanje o suštinskim informacijama koje se tiču sagovornika).

Srednji nivo

Učenik razume uobičajene reči, izraze, fraze i kratke vezane usmene iskaze i zapise koji se tiču njegovih neposrednih iskustvenih doživljaja i sfera interesovanja. Snalazi se u kratkim i uvežbanim komunikacionim sekvencama i ulogama, uz upotrebu naučenih i uobičajenih fraza i formula (postavljanje pitanja i davanje odgovora).

Napredni nivo

Učenik razume frekventne i uobičajene pisane i usmene iskaze, kao i kratke, jednostavne tekstove i usmene priloge vezane za poznate teme, pojave i događaje. Obavlja osnovne jezičke funkcije (davanje i traženje, tj. razmena informacija o iskustveno bliskim datostima i pojavama, jednostavno iskazivanje ideja i mišljenja), u pisanom i usmenom opštenju, uz uspostavljanje bazičnog, ali efikasnog društvenog kontakta.

2) LINGVISTIČKA KOMPETENCIJA

Lingvistička kompetencija se odnosi na poznavanje i razumevanje principa funkcionisanja i upotrebe jezika i obuhvata fonološko-fonetska, pravopisna, leksička, semantička, gramatička (morfosintaksička) znanja.

Osnovni nivo

Učenik poznaje izgovor frekventnih, ponavljanih i memorisanih glasova, kao i nekih najčešćih glasovnih grupa. Povezuje glasove i način(e) njihovog zapisivanja u uvežbanim rečima. Poznaje ograničeni broj regularnih morfoloških oblika i sintaksičkih struktura u okviru naučenog kontigenta jezičkih sredstava. Koristi elementarne i najfrekventnije reči i izraze za savladavanje osnovnih komunikativnih aktivnosti.

Srednji nivo

Učenik poznaje ispravan izgovor većine glasova i glasovnih grupa, uz ograničenja akcenatsko-intonacijske prirode. Učenik ispravno zapisuje glasove i glasovne kombinacije i poznaje određen broj osnovnih pravopisnih pravila. Učenik poznaje jednostavne gramatičke elemente i konstrukcije. Učenik poznaje ograničeni repertoar gotovih izraza i višechlanih konstrukcija za iskazivanje svakodnevnih konkretnih aktivnosti i potreba.

Napredni nivo

Učenik uglavnom pravilno izgovara sve glasove i glasovne grupe, čak i u težim i neuvežbanim kombinacijama glasova, uz poštovanje akcenatsko-intonacijskih pravila. Zapisuje reči i izraze s relativnom ortografskom tačnošću i poznaje frekventna pravopisna pravila. Poznaje određeni broj gramatičkih elemenata i konstrukcija, uključujući i najčešće izuzetke, kao i osnovne načine tvorbe imenica, glagola, prideva, priloga. Učenik poznaje frekventne leksičke elemente koji se odnose na iskustveno bliske teme i situacije.

3) INTERKULTURNA KOMPETENCIJA

Osnovni nivo

Učenik poznaje osnovne pojave i procese koji odlikuju svakodnevni život ciljne kulture / ciljnih kultura, poznaje osnovne prostorne i vremenske okvire razvoja ciljne kulture / ciljnih kultura, kao i najznačajnije ličnosti i dela iz istorije i savremenog doba. Učenik pokazuje interesovanje za određene pojave i ličnosti ciljne kulture.

Srednji nivo

Učenik poseduje osnovna znanja o razlikama u svakodnevnom životu i razume da su razlike posledica složenosti kulture. Učenik poznaje i razume osnovne prirodne i društvene specifičnosti ciljne kulture. Učenik poseduje svest o osnovnim sličnostima i razlikama

između svoje i ciljne kulture i prepoznaje/izbegava najkritičnije tabue i nesporazume u komunikaciji. Neguje pozitivan i otvoren stav prema razlikama koje prepoznaje između svoje i ciljne kulture.

Napredni nivo

Učenik poseduje opšta znanja o svakodnevnom životu, društvu i kulturi stranog/stranih jezika. Razume uticaj prirodnih i društvenih pojava na procese u vlastitoj i ciljnoj kulturi; razume položaj zemalja ciljne kulture u svetu i njihovu vezu sa vlastitom kulturom. Prihvata razlike koje postoje između vlastite i ciljne kulture i ume da prilagodi ponašanje osnovnim konvencijama. Neguje stav otvorenosti i radoznalosti prema ciljnoj kulturi / ciljnim kulturama i poseduje osnovne veštine za kritičko istraživanje i razumevanje pojava ciljne i vlastite kulture.

Prvi strani jezik

Sledeći iskazi opisuju šta učenik/učenica zna i ume na osnovnom nivou.

1. FUNKCIONALNO-PRAGMATIČKA KOMPETENCIJA

RAZUMEVANJE GOVORA

PST.1.1.1. Razume frekventne reči i jednostavne izraze u jasno kontekstualizovanom i sporom govoru.

PST.1.1.2. Razume jednostavne poruke i pitanja koja se odnose na jednostavne informacije i neposredno okruženje.

PST.1.1.3. Razume kratka, jednostavna, razgovetno i sporo izgovorena uputstva.

PST.1.1.4. Razume kratka saopštenja i pitanja koja se odnose na poznate / bliske teme.

PST.1.1.5. Razume predmet jednostavnog razgovora drugih lica o poznatim / bliskim temama (npr. lične i porodične stvari, neposredno okruženje) ukoliko se govori sporo i razgovetno.

PST.1.1.6. Razume pojedinačne reči i jednostavne izraze iz tekstova savremene muzike.

RAZUMEVANJE PISANOG TEKSTA

PST.1.1.7. Razume kratke poruke koje se odnose na jednostavne informacije i neposredno okruženje (npr. pisma, mejlovi itd.)

PST.1.1.8. Razume kratka, pojedinačna uputstva koja se tiču njegovih neposrednih potreba, ukoliko uključuju vizuelne elemente.

PST.1.1.9. Razume opšti smisao i najvažnije informacije u jednostavnim vrstama tekstova (kratke priče, izveštaji, oglasi, vremenske prognoze i sl.) uz odgovarajuće ilustrativne elemente.

USMENO IZRAŽAVANJE

PST.1.1.10. Uspostavlja i održava društveni kontakt koristeći jednostavna jezička sredstva prilikom pozdravljanja, predstavljanja, dobrodošlice, okončanja komunikacije, zahvaljivanja, izvinjavanja, davanja podataka o sebi, raspitivanja o osnovnim podacima koji se tiču sagovornika (npr. ko je, odakle je, čime se bavi itd.)

PST.1.1.11. Uz duže pauze i uz pomoć sagovornika, saopštava osnovne informacije o sebi i svom neposrednom okruženju, traži određeni predmet, koristeći kratke jednostavne iskaze.

PST.1.1.12. Uz duže pauze, opisuje ili predstavlja ljude, predmete u svakodnevnoj upotrebi, mesta, uobičajene aktivnosti koristeći najjednostavnija jezička sredstva.

PST.1.1.13. Postavlja jednostavna pitanja o temama koje odgovaraju njegovim interesovanjima (slobodno vreme, hobi, škola, porodica, drugovi) i odgovara na slična pitanja sagovornika.

PST.1.1.14. Postavlja i odgovara na pitanja koja se odnose na izražavanje dopadanja i nedopadanja, slaganja i neslaganja koristeći jednostavna jezička sredstva.

PST.1.1.15. Formuliše molbe i izvinjenja.

PISANO IZRAŽAVANJE

PST.1.1.16. Piše jednostavne podatke o sebi i licima iz bliskog okruženja, u obrascima, upitnicima ili tabelama.

PST.1.1.17. Piše kraće beleške o važnim informacijama i trenutnim potrebama.

PST.1.1.18. Pisanim putem dostavlja/traži osnovne informacije o sebi/drugima.

PST.1.1.19. Piše kratke i jednostavne poruke (npr. SMS, imejl, objave na društvenim mrežama) u kojima se zahvaljuje, izvinjava ili nešto čestita.

PST.1.1.20. Povezuje nekoliko kratkih iskaza u kratak, vezani tekst o bliskim temama.

MEDIJACIJA

PST.1.1.21. Na maternjem jeziku prenosi sagovorniku opšti smisao javnih natpisa i kraćih tekstova opšte informativne prirode (plakata, transparenata, jelovnika...)

PST.1.1.22. Na maternjem jeziku saopštava osnovnu temu i najopštiji sadržaj kratkog usmenog iskaza na stranom jeziku.

PST.1.1.23. Na maternjem jeziku saopštava osnovnu temu i najopštiji sadržaj kratkog pisanog teksta na stranom jeziku.

2. LINGVISTIČKA KOMPETENCIJA

PST.1.2.1. Prepoznaje i razumljivo izgovara jednostavnije glasove i najčešće glasovne grupe i poznaje osnovne intonacijske sheme (naročito upitnu).

PST.1.2.2. Pravilno zapisuje poznatu leksiku.

PST.1.2.3. Poznaje i koristi ograničen broj frekventnih morfoloških oblika i sintaksičkih struktura u okviru naučenog repertoara jezičkih sredstava.

PST.1.2.4. Koristi elementarne i najfrekventnije reči i izraze za obavljanje osnovnih komunikativnih aktivnosti.

3. INTERKULTURNA KOMPETENCIJA

PST.1.3.1. Poznaje osnovne pojave svakodnevnog života ciljnih kultura (npr. način ishrane, radno vreme, navike, praznici, razonoda).

PST.1.3.2. Zna za regije i države u kojima se strani jezik koristi kao većinski.

PST.1.3.3. Poznaje najznačajnije istorijske događaje ciljnih kultura.

PST.1.3.4. Poznaje nekoliko najpoznatijih istorijskih i savremenih ličnosti ciljnih kultura; navodi i na maternjem jeziku daje osnovne podatke o nekoj ličnosti iz ciljnih kultura za koju pokazuje interesovanje.

PST.1.3.5. Poznaje nekoliko najpoznatijih kulturnih ostvarenja ciljnih kultura; navodi i opisuje na maternjem jeziku nekoliko lokacija ciljnih kultura za koje pokazuje interesovanje.

Sledeći iskazi opisuju šta učenik/učenica zna i ume na srednjem nivou.

1. FUNKCIONALNO-PRAGMATIČKA KOMPETENCIJA

RAZUMEVANJE GOVORA

PST.2.1.1. Razume kraće nizove (2-3) saopštenja, uputstava, molbi koji se odnose na njegove potrebe i interesovanja.

PST.2.1.2. Razume osnovni smisao i glavne informacije iz razgovora dvoje ili više (sa)govornika o bliskim i poznatim temama, ukoliko se govori razgovetno i umerenim tempom.

PST.2.1.3. Razume osnovni smisao i glavne informacije sporijih, jasno artikuliranih monoloških izlaganja i priča o poznatim i uzrasno adekvatnim temama, uz odgovarajuću vizuelnu podršku, pauze i ponavljanja.

PST.2.1.4. Razume osnovni smisao i glavne informacije iz podkasta, radio i televizijskih emisija o poznatim i uzrasno adekvatnim temama, ukoliko se govori sporo i razgovetno.

PST.2.1.5. Razume opšti smisao i frekventne fraze i izraze jednostavnijih tekstova iz savremene muzike.

RAZUMEVANJE PISANOG TEKSTA

PST.2.1.6. Razume opšti smisao i glavne informacije u kraćim porukama, pismima, mejlovima o bliskim temama.

PST.2.1.7. Razume kraće nizove (2-3) uputstava koja se tiču njegovih neposrednih potreba (npr. orijentacija u prostoru, upotreba uređaja i aparata, pravila igre i sl.), praćena vizuelnim elementima.

PST.2.1.8. Razume opšti smisao i glavne informacije u kraćim tekstovima, različitih vrsta i jednostavne sadržine, sa interneta ili drugih pisanih medija, o poznatim i uzrasno adekvatnim temama.

PST.2.1.9. Razume opšti smisao jednostavnih književnih tekstova prilagođenih uzrastu i interesovanjima.

PST.2.1.10. Razume opšti smisao i jednostavnije formulacije u tekstovima savremene muzike.

PST.2.1.11. Razume smisao jednostavnih reklamnih poruka ukoliko ne sadrže igru reči ili neko konotativno/skriveno/metaforično značenje.

USMENO IZRAŽAVANJE

PST.2.1.12. Uspeva da povede i/ili održi razgovor na bliske i poznate teme.

PST.2.1.13. Uz kraće pauze i minimalnu pomoć sagovornika, razmenjuje informacije, traži određeni predmet, objašnjenje, uslugu, povezujući nekoliko kraćih iskaza u smislenu celinu

PST.2.1.14. Uz kraće pauze, opisuje sebe i svoje neposredno okruženje, svakodnevne aktivnosti, iskustva iz prošlosti koristeći jednostavna jezička sredstva.

PST.2.1.15. Postavlja i odgovara na 2-3 povezana pitanja, o poznatim temama, u vezi sa ličnim potrebama, interesovanjima, obavezama, željama, uz odgovarajuću pomoć sagovornika i ponavljanje.

PST.2.1.16. Iskazuje dopadanje i nedopadanje, slaganje i neslaganje i jednostavnim jezičkim sredstvima daje kratko objašnjenje.

PST.2.1.17. Razmenjuje osnovne informacije o planovima i obavezama.

PST.2.1.18. Jednostavnim jezičkim sredstvima poredi ljude, stvari i pojave.

PST.2.1.19. Objasnjava ono što ne razume i traži pomoć verbalnim i neverbalnim sredstvima.

PISANO IZRAŽAVANJE

PST.2.1.20. Pisanim putem dostavlja/traži ili prenosi detaljnije informacije, obaveštenja ili podatke o sebi i drugima.

PST.2.1.21. Piše jednostavna lična pisma, poruke, mejlove u kojima se sa prijateljima i poznanicima dogovara o aktivnostima ili odgovara na pitanja.

PST.2.1.22. Sastavlja kraće tekstove o sebi, svojoj porodici i neposrednom okruženju.

PST.2.1.23. Opisuje iskustva, aktivnosti i događaje iz prošlosti koristeći jednostavnije jezičke strukture i uvežbanu leksiku.

MEDIJACIJA

PST.2.1.24. Na maternjem jeziku prenosi sagovorniku opšti smisao i pojedinačne informacije kraćih i jednostavnijih pisanih tekstova opšte informativne prirode.

PST.2.1.25. Na maternjem jeziku saopštava osnovnu temu i najvažnije informacije kraćeg usmenog iskaza.

PST.2.1.26. Na maternjem jeziku saopštava osnovnu temu i najvažnije informacije kraćeg pisanog teksta.

PST.2.1.27. Na stranom jeziku saopštava turistima najjednostavnije informacije koju su tražili od trećeg lica (naziv ulice, broj linije u gradskom saobraćaju, cenu).

2. LINGVISTIČKA KOMPETENCIJA

PST.2.2.1. Prepoznaje i razumljivo izgovara većinu glasova i glasovnih grupa, uz određena prozodijska ograničenja (akcenti, intonacija, dužina).

PST.2.2.2. Pravilno zapisuje frekventne i uvežbane reči, poznaje i primenjuje određeni broj osnovnih pravopisnih pravila.

PST.2.2.3. Poznaje i koristi jednostavnije gramatičke elemente i konstrukcije.

PST.2.2.4. Posедуje ograničeni repertoar gotovih izraza i višečlanih konstrukcija za iskazivanje svakodnevnih konkretnih aktivnosti i potreba.

3. INTERKULTURNA KOMPETENCIJA

PST.2.3.1. Razume i opisuje sličnosti i razlike u svakodnevnom životu (npr. način ishrane, radno vreme, navike, praznici, razonoda).

PST.2.3.2. Poznaje osnovne elemente u oblasti umeća življenja (način obraćanja i pozdravljanja, tačnost, konvencije i sl.).

PST.2.3.3. Prepoznaje najkritičnije obrasce ponašanja koje je neprimereno/neprikladno u kontekstu ciljnih kultura.

PST.2.3.4. Prepoznaje najčešće stereotipe u vezi sa svojom i ciljnim kulturama.

PST.2.3.5. Poznaje osnovne odlike regija i država u kojima se strani jezik koristi kao većinski.

PST.2.3.6. Poznaje životne uslove koji vladaju u pojedinim ekosistemima sveta (klima, geografske odlike i sl.) gde se koristi strani jezik.

PST.2.3.7. Prepoznaje da postoji povezanost pojava iz prošlosti sa pojavama iz sadašnjosti ciljnih kultura.

PST.2.3.8. Predstavlja i ukratko opisuje na ciljnom jeziku nekoliko poznatih ličnosti i pojava iz ciljnih kultura, kao i one za koje pokazuje interesovanje.

Sledeći iskazi opisuju šta učenik/učenica zna i ume na naprednom nivou.

1. FUNKCIONALNO-PRAGMATIČKA KOMPETENCIJA

RAZUMEVANJE GOVORA

PST.3.1.1. Razume duže nizove saopštenja, uputstava, molbi itd. koji se tiču njegovih potreba i interesovanja.

PST.3.1.2. Razume osnovni smisao i glavne informacije u autentičnom razgovoru dva ili više (sa)govornika, ukoliko se govori razgovetno i umerenim tempom.

PST.3.1.3. Razume osnovni smisao i glavne informacije jasno artikuliranih monoloških izlaganja, priča, prezentacija i predavanja na uzrasno adekvatne i bliske teme, uz odgovarajuću vizuelnu podršku.

PST.3.1.4. Razume osnovni smisao i može da izdvoji glavne informacije iz autentičnih podkasta, radio i televizijskih emisija o poznatim, uzrasno adekvatnim temama (npr. reportaža, naučno-popularnih, dokumentarnih, igranih, animiranih filmova, spotova) koje sluša/gleda u smislenim celinama.

PST.3.1.5. Razume opšti smisao i većinu fraza i izraza složenijih razgovetnih tekstova savremene muzike.

RAZUMEVANJE PISANOG TEKSTA

PST.3.1.6. Razume opšti smisao i može da izdvoji većinu relevantnih informacija u porukama, pismima i mejlovima o bliskim temama.

PST.3.1.7. Razume uputstva koja se odnose na snalaženje na javnim mestima (npr. rukovanje aparatima i uređajima, upozorenja, bezbednosne informacije i sl.)

PST.3.1.8. Razume opšti smisao i glavne informacije različitih vrsta tekstova sa interneta ili drugih pisanih medija koji su u skladu sa uzrastom i interesovanjima učenika.

PST.3.1.9. Razume glavne ideje, poruke i specifične informacije adaptiranih verzija beletristike za mlade.

PST.3.1.10. Na osnovu smisla čitavog teksta i sadržaja pojedinačnih delova otkriva značenja nepoznatih reči i konstrukcija.

PST.3.1.11. Razume eksplicitno izražena osećanja, želje i raspoloženja.

PST.3.1.12. Razume opšti smisao i većinu fraza i izraza u tekstovima iz savremene muzike.

PST.3.1.13. Razume smisao jednostavnih reklamnih poruka.

PST.3.1.14. Pronalazi potrebne informacije u rečnicima, enciklopedijama, brošurama i na internet stranicama.

PST.3.1.15. Razume i može da izdvoji potrebne informacije iz tabela, grafikona, informatora i sl.

USMENO IZRAŽAVANJE

PST.3.1.16. Tečno i s lakoćom opisuje sebe i okolinu, školski kontekst i privatni život, svakodnevne navike, iskustva/događaje iz prošlosti i planove za budućnost.

PST.3.1.17. Učestvuje u neformalnom i formalnom razgovoru (npr. sa nastavnicima, službenim licima i sl.), postavlja i odgovara na nekoliko pitanja u nizu na poznate teme u vezi sa ličnim potrebama, interesovanjima, obavezama, željama, uz eventualnu pomoć i ponavljanje.

PST.3.1.18. Objasnjava zašto mu se nešto dopada ili ne dopada, zašto se slaže ili ne slaže, zašto nešto voli ili ne; na jednostavan način iznosi i obrazlaže svoje stavove i mišljenja.

PST.3.1.19. Objasnjava ono što ne razume, ume da traži pomoć i da izrazi mišljenje/potrebu raspoloživim jezičkim sredstvima.

PST.3.1.20. Na jednostavan način izlaže na zadatu temu i odgovara na pitanja koja se odnose na nju.

PST.3.1.21. Opisuje i tumači podatke iz tabela, grafikona, informatora i sl.

PST.3.1.22. Rezimira tekst koji sluša ili čita oslanjajući se u manjoj meri na jezička sredstva koja se u njemu pojavljuju.

PISANO IZRAŽAVANJE

PST.3.1.23. Piše obična i elektronska pisma u kojima sa prijateljima i poznanicima dogovara aktivnosti i jednostavnim jezičkim sredstvima obrađuje/spominje uzrasno relevantne teme.

PST.3.1.24. Piše kraće tekstove od nekoliko logički povezanih rečenica o uzrasno relevantnim temama (o sebi, društvenom i prirodnom okruženju, aspektima privatnog i školskog života).

PST.3.1.25. Precizno opisuje iskustva, aktivnosti i događaje iz sadašnjosti i prošlosti u vidu deskriptivnih i narativnih tekstova koristeći poznate složenije jezičke strukture i adekvatnu leksiku.

PST.3.1.26. Piše kratke priče od ponuđenog jezičkog materijala na uzrasno adekvatne teme.

PST.3.1.27. Rezimira/parafrazira odslušani ili pročitani tekst, oslanjajući se minimalno na jezička sredstva koja se u njemu pojavljuju.

PST.3.1.28. Opisuje i tumači podatke iz tabela, grafikona, informatora i sl.

MEDIJACIJA

PST.3.1.29. Na maternjem jeziku saopštava osnovnu temu i pojedinačne informacije nešto opširnijeg usmenog iskaza, primerenog uzrastu i interesovanjima.

PST.3.1.30. Na maternjem jeziku prenosi sagovorniku temu, sadržaj i glavne informacije iz kraćih i jednostavnijih pisanih tekstova (novinskih i književnih), primerenih uzrastu i interesovanjima.

PST.3.1.31. Na stranom jeziku saopštava jednostavnije informacije dobijene od trećeg lica u vezi s bliskim komunikativnim situacijama i poznatim temama.

PST.3.1.32. Na maternjem jeziku prenosi informacije, uputstva, molbe, savete i sl. dobijene od trećeg lica.

2. LINGVISTIČKA KOMPETENCIJA

PST.3.2.1. Uglavnom korektno izgovara sve glasove i glasovne grupe, čak i u težim kombinacijama glasova, uz poštovanje akcentasko-intonacijskih pravila ili uz manje nepravilnosti koje ne ugrožavaju razumevanje poruke koju želi da saopšti.

PST.3.2.2. Zapisuje reči i izraze uz minimalne ortografske nepravilnosti koje ne remete razumevanje datog zapisa; poznaje i primenjuje frekventna pravopisna pravila.

PST.3.2.3. Poznaje i koristi određeni broj gramatičkih elemenata i konstrukcija, uključujući i najčešće izuzetke, kao i osnovne načine tvorbe i fleksije imenica, glagola, prideva, priloga.

PST.3.2.4. Koristi frekventne leksičke elemente koji se odnose na teme i situacije iz njegovog neposrednog iskustva.

3. INTERKULTURNA KOMPETENCIJA

PST.3.3.1. Razume osnovne sličnosti i razlike između svoje i ciljnih kultura u različitim aspektima svakodnevnog života i prihvata postojanje razlika.

PST.3.3.2. Razume osnovne sličnosti i razlike između svoje i ciljnih kultura u oblasti umeća življenja i prihvata postojanje razlika; primenjuje neke osnovne elemente u oblasti umeća življenja (npr. način obraćanja i pozdravljanja).

PST.3.3.3. Razume i izbegava osnovne oblike neprimerenog/ neprikladnog ponašanja u kontekstu ciljnih kultura.

PST.3.3.4. Prepoznaje da postoji pristrasnost u tumačenju kulturnih pojava i neguje kritičko mišljenje u njihovom posmatranju i razumevanju.

PST.3.3.5. Poznaje položaj zemalja u kojima se koristi strani jezik.

PST.3.3.6. Poznaje položaj ciljnog jezika u globalnom kontekstu i kod nas.

PST.3.3.7. Poznaje najtipičnije predstavnike pojedinih ekosistema sveta gde se koristi strani jezik i dovodi ih u vezu sa odlikama ekosistema.

PST.3.3.8. Prepoznaje povezanost najvažnijih pojava iz istorije ciljnih kultura i opšte istorije.

PST.3.3.9. Prepoznaje uticaj nekoliko najznačajnijih ličnosti i dela iz društvene i umetničke istorije ciljnih kultura u svetu, koje dovodi u vezu sa društvenim i umetničkim pojavama iz naše istorije i obrnuto.

Drugi strani jezik

Sledeći iskazi opisuju šta učenik/učenica zna i ume na osnovnom nivou.

1. FUNKCIONALNO-PRAGMATIČKA KOMPETENCIJA

RAZUMEVANJE GOVORA

DST.1.1.1. Razume najjednostavnije reči, imena, brojeve (npr. cene, datume, izraze za količinu i meru) i uspeva da ih zapiše, ukoliko mu se saopštavaju ili diktiraju polako i razgovetno i ukoliko su jasno kontekstualizovani.

DST.1.1.2. Razume značenje najfrekventnijih reči, fraza i drugih osnovnih leksičkih elemenata u okviru jednostavnih, kratkih, jasno kontekstualizovanih usmenih iskaza.

DST.1.1.3. Razume i prati jednostavna uputstva i obaveštenja koja se odnose na poznate situacije, a iskazana su sporim tempom i razgovetno.

DST.1.1.4. Razume sporo i razgovetno artikulisana jasno kontekstualizovana pitanja koja se odnose na neposredne lične potrebe i interesovanja, porodicu, blisko okruženje.

DST.1.1.5. Razume osnovni smisao najjednostavnije konverzacije, tj. predmet razgovora koji prati, ukoliko sagovornici govore dovoljno razgovetno i sporo.

RAZUMEVANJE PISANOG TEKSTA

DST.1.1.6. Prepoznaje lična i druga imena, kao i najuobičajenije internacionalizme, razume frekventne reči i izraze.

DST.1.1.7. Razume kratke i jednostavne poruke u beleškama, elektronskim porukama (mejl, SMS).

DST.1.1.8. Razume najjednostavna uputstva, ukoliko uključuju i vizuelne elemente.

DST.1.1.9. Razume opšti smisao i glavne informacije u najjednostavnijim vrstama tekstova (natpisi, oglasi, vesti, kratki izveštaji, servisne informacije, vremenske prognoze, brošure, prospekti, reklame, stripovi), ukoliko su praćeni ilustrativnim elementima i prepoznatljivim načinom grafičkog oblikovanja.

USMENO IZRAŽAVANJE

DST.1.1.10. Čita naglas (izražajno) kratke i jednostavne tekstove (pokazujući da prati njihov opšti smisao).

DST.1.1.11. Uspostavlja i održava društveni kontakt koristeći najjednostavnija jezička sredstva prilikom pozdravljanja, predstavljanja, dobrodošlice, okončanja komunikacije, zahvaljivanja, izvinjavanja, davanja podataka o sebi, raspitivanja o osnovnim podacima koji se tiču sagovornika.

DST.1.1.12. Saopštava sagovorniku osnovne informacije o sebi i najbližem okruženju (porodica, kućni ljubimci, mesto stanovanja, škola, hobi).

DST.1.1.13. Najjednostavnijim jezičkim sredstvima traži od sagovornika određeni predmet.

DST.1.1.14. Najjednostavnijim jezičkim sredstvima, uz upotrebu uvežbanih fraza, imenuje i opisuje ljude i stvari iz svog neposrednog okruženja ili vezane za lična iskustva.

DST.1.1.15. Postavlja najjednostavnija pitanja lične prirode (o bliskim temama, potrebama, interesovanjima, predmetima u nečijem posedu) i odgovara na slična pitanja sagovornika.

DST.1.1.16. Najjednostavnijim jezičkim sredstvima saopštava šta voli, a šta ne i postavlja ista/takva pitanja sagovorniku.

PISANO IZRAŽAVANJE

DST.1.1.17. Piše najjednostavnije podatke o sebi i licima iz svog bliskog okruženja, u obrascima, upitnicima ili tabelama.

DST.1.1.18. Piše najkraće i najsazetije beleške o informacijama od neposrednog ličnog interesa (npr. spisak za kupovinu).

DST.1.1.19. Pisanim putem dostavlja informacije o sebi ili traži informacije o drugima.

DST.1.1.20. Piše kratke i jednostavne pozdrave i poruke (kao SMS, putem elektronske pošte ili socijalne mreže).

DST.1.1.21. Povezuje nekoliko kratkih iskaza u vezani tekst o bliskim temama.

MEDIJACIJA

DST.1.1.22. Na maternjem jeziku prenosi sagovorniku opšti smisao javnih natpisa i kraćih tekstova opšte informativne prirode (plakata, transparenta, jelovnika...).

DST.1.1.23. Na maternjem jeziku saopštava osnovnu temu i najopštiji sadržaj kratkog usmenog iskaza na stranom jeziku.

DST.1.1.24. Na maternjem jeziku saopštava osnovnu temu i najopštiji sadržaj kratkog pisanog teksta na stranom jeziku.

2. LINGVISTIČKA KOMPETENCIJA

DST.1.2.1. Prepoznaje i razumljivo izgovara jednostavnije glasove i najčešće glasovne grupe i poznaje osnovne intonacijske sheme (naročito upitnu).

DST.1.2.2. Pravilno zapisuje poznatu leksiku.

DST.1.2.3. Poznaje i/ili koristi ograničeni broj pravilnih morfoloških oblika i sintaksičkih struktura u okviru naučenog repertoara jezičkih sredstava.

DST.1.2.4. Koristi elementarne i najfrekventnije reči i izraze za obavljanje osnovnih komunikativnih aktivnosti.

3. INTERKULTURNA KOMPETENCIJA

DST.1.3.1. Poznaje osnovne pojave svakodnevnog života ciljnih kultura (npr. način ishrane, radno vreme, navike, praznici, razonoda).

DST.1.3.2. Zna za regije i države u kojima se strani jezik koristi kao većinski.

DST.1.3.3. Poznaje najznačajnije istorijske događaje ciljnih kultura.

DST.1.3.4. Poznaje nekoliko najpoznatijih istorijskih i savremenih ličnosti ciljnih kultura; navodi i na maternjem jeziku daje osnovne podatke o nekoj ličnosti iz ciljnih kultura za koju pokazuje interesovanje.

DST.1.3.5. Poznaje nekoliko najpoznatijih kulturnih ostvarenja ciljnih kultura; navodi i opisuje na maternjem jeziku nekoliko lokacija ciljnih kultura za koje pokazuje interesovanje.

Sledeći iskazi opisuju šta učenik/učenica zna i ume na srednjem nivou.

1. FUNKCIONALNO-PRAGMATIČKA KOMPETENCIJA

RAZUMEVANJE GOVORA

DST.2.1.1. Razume frekventne reči i izraze kao glavne nosioce značenja u kratkim saopštenjima na bliske teme.

DST.2.1.2. Razume jednostavnije poruke lične prirode.

DST.2.1.3. Razume jednostavnija uputstva i postupa u skladu s njima.

DST.2.1.4. Razume kraća saopštenja i pitanja koja se odnose na blisku i poznatu tematiku.

DST.2.1.5. Razume predmet kraće usmene interakcije o ličnim i porodičnim stvarima, neposrednom društvenom okruženju, prirodnoj sredini.

DST.2.1.6. Razume sporiji, jasno artikulisani monološki iskaz od nekoliko rečenica, uz odgovarajuće pauze i ponavljanja.

DST.2.1.7. Razume osnovni smisao kratkih televizijskih emisija (ili drugih audio-vizuelnih zapisa) o poznatim temama, s predvidljivim informacijama, ukoliko se govori sporo i razgovetno.

DST.2.1.8. Razume pojedinačne reči, jednostavne fraze i predvidljive konstrukcije u modernoj muzici.

RAZUMEVANJE PISANOG TEKSTA

DST.2.1.9. Razume kraće poruke lične prirode sa nekoliko suštinskih informacija (pisma, mejlovi itd.)

DST.2.1.10. Razume najjednostavnije savete i uputstva koja se tiču neposrednih potreba (orijentacija u prostoru, upotreba aparata, pravilo igre), praćena vizuelnim elementima.

DST.2.1.11. Razume opšti smisao i najvažnije informacije u jednostavnijim informativnim tekstovima (novinske vesti, brošure, prospekti, kratke reportaže, kratki prilozi na društvenim mrežama), s bliskom tematikom i predvidljivim porukama.

DST.2.1.12. Razume opšti sadržaj različitih vrsta nelinearnih internet tekstova, prilagođenih uzrastu i interesovanjima.

DST.2.1.13. Razume najopštiji smisao jednostavnih prozaičkih i poetskih tekstova prilagođenih uzrastu i interesovanjima.

DST.2.1.14. Razume opšti smisao jednostavnijih tekstova moderne muzike.

DST.2.1.15. Razume sadržaj jednostavnih reklamnih poruka ukoliko ne sadrže igru reči ili neko konotativno/skriveno/metaforično značenje.

USMENO IZRAŽAVANJE

DST.2.1.16. Uspeva da na kratko povede i/ili održi razgovor na bliske i poznate teme.

DST.2.1.17. U okviru razmene informacija sa sagovornikom o temama od neposrednog ličnog interesa povezuje nekoliko rečenica u smislenu celinu.

DST.2.1.18. Na jednostavan način traži od sagovornika predmet, objašnjenje, uslugu.

DST.2.1.19. Jednostavnim sredstvima opisuje ili predstavlja ljude, predmete u svakodnevnoj upotrebi, mesta, uobičajene aktivnosti.

DST.2.1.20. Postavlja jednostavnija pitanja o temama koje odgovaraju njegovim interesovanjima (slobodno vreme, hobi, škola, porodica, drugovi) i odgovara na slična pitanja sagovornika.

DST.2.1.21. Iskazuje dopadanje i nedopadanje, slaganje i neslaganje.

DST.2.1.22. Razmenjuje osnovne informacije o planovima i obavezama.

DST.2.1.23. Formulise ljubazne molbe i izvinjenja.

PISANO IZRAŽAVANJE

DST.2.1.24. Piše kraće beleške o važnim informacijama i trenutnim potrebama.

DST.2.1.25. Pismenim putem traži ili prenosi detaljnija obaveštenja i podatke lične prirode.

DST.2.1.26. Piše jednostavne poruke (u ličnom obraćanju) i objave (na socijalnim mrežama), kao i kratka pisma prijateljima i poznanicima da bi izrazio zahvalnost, izvinjenje i slično.

DST.2.1.27. Piše kratke tekstove na bliske teme u kojima opisuje sebe, svoju porodicu i okruženje, koristeći frekventne kohezivne elemente.

MEDIJACIJA

DST.2.1.28. Na maternjem jeziku prenosi sagovorniku opšti smisao i pojedinačne informacije kraćih i jednostavnijih pisanih tekstova opšte informativne prirode.

DST.2.1.29. Na maternjem jeziku saopštava osnovnu temu i najvažnije informacije kraćeg usmenog iskaza.

DST.2.1.30. Na maternjem jeziku saopštava osnovnu temu i najvažnije informacije kraćeg pisanog teksta.

DST.2.1.31. Na stranom jeziku saopštava turistima najjednostavnije informacije koju su tražili od trećeg lica (naziv ulice, broj linije u gradskom saobraćaju, cenu).

2. LINGVISTIČKA KOMPETENCIJA

DST.2.2.1. Prepoznaje i razumljivo izgovara većinu glasova i glasovnih grupa, uz određena prozodijska ograničenja (akcenti, intonacija, dužina).

DST.2.2.2. Ispravno zapisuje frekventne i uvežbane kraće reči, poznaje i primenjuje određen broj osnovnih pravopisnih pravila.

DST.2.2.3. Poznaje i/ili koristi jednostavnije gramatičke elemente i konstrukcije.

DST.2.2.4. Posедуje ograničeni repertoar gotovih izraza i višočlanih konstrukcija za iskazivanje svakodnevnih konkretnih aktivnosti i potreba.

3. INTERKULTURNA KOMPETENCIJA

DST.2.3.1. Razume i opisuje sličnosti i razlike u svakodnevnom životu (npr. način ishrane, radno vreme, navike, praznici, razonoda).

DST.2.3.2. Poznaje osnovne elemente u oblasti umeća življenja (način obraćanja i pozdravljanja, tačnost, konvencije i sl.).

DST.2.3.3. Prepoznaje najkritičnije obrasce ponašanja koje je neprimereno/ neprikladno u kontekstu ciljnih kultura.

DST.2.3.4. Prepoznaje najčešće stereotipe u vezi sa svojom i ciljnim kulturama.

DST.2.3.5. Poznaje osnovne odlike regija i država u kojima se strani jezik koristi kao većinski.

DST.2.3.6. Poznaje životne uslove koji vladaju u pojedinim ekosistemima sveta (klima, geografske odlike i sl.) gde se koristi strani jezik.

DST.2.3.7. Prepoznaje da postoji povezanost pojava iz prošlosti sa pojavama iz sadašnjosti ciljnih kultura.

DST.2.3.8. Predstavlja i ukratko opisuje na ciljnom jeziku nekoliko poznatih ličnosti i pojava iz ciljnih kultura, kao i one za koje pokazuje interesovanje.

Sledeći iskazi opisuju šta učenik/učenica zna i ume na naprednom nivou.

1. FUNKCIONALNO-PRAGMATIČKA KOMPETENCIJA

RAZUMEVANJE GOVORA

DST.3.1.1. Razume saopštenja, uputstva, molbe itd. koje se tiču njegovih potreba i interesovanja.

DST.3.1.2. Razume osnovni smisao i glavne informacije iz razgovora dvoje ili više (sa)govornika, ukoliko se govori razgovetno i umerenim tempom.

DST.3.1.3. Razume kratko i jednostavno monološko izlaganje na uzrasno adekvatne i bliske teme, kao i prezentacije praćene vizuelnim elementima.

DST.3.1.4. Razume osnovni smisao i glavne informacije radio i televizijskih emisija (ili drugih audio vizuelnih zapisa) o bliskim temama, kao i temu i osnovu poruku kratkih televizijskih reportaža i dokumentarnih filmova pomažući se vizuelnim informacijama.

DST.3.1.5. Razume opšti smisao i frekventne fraze i izraze jednostavnijih tekstova moderne muzike.

RAZUMEVANJE PISANOG TEKSTA

DST.3.1.6. Razume opšti smisao i relevantne informacije na bliske teme u porukama, pismima, mejlovima.

DST.3.1.7. Razume jednostavnija uputstva u vezi s ličnim potrebama i sa snalaženjem na javnim mestima.

DST.3.1.8. Razume opšti smisao i pojedinačne informacije u uzrasno primerenim informativnim tekstovima različitih vrsta i raznovrsne tematike, primerene uzrastu.

DST.3.1.9. Razume opšti sadržaj i glavne informacije različitih vrsta nelinearnih internet tekstova, prilagođenih uzrastu i interesovanjima.

DST.3.1.10. Razume informacije, glavne ideje i poruke fikcionalnih priča i drugih formi iz oblasti književnosti za mlade.

DST.3.1.11. Razume opšti smisao i jednostavnije formulacije u tekstovima moderne muzike.

DST.3.1.12. Razume smisao jednostavnijih reklamnih poruka.

USMENO IZRAŽAVANJE

DST.3.1.13. Opisuje sebe i okolinu, školski kontekst i privatni život, svakodnevne navike, prethodne i planirane aktivnosti i događaje.

DST.3.1.14. Postavlja nekoliko povezanih pitanja u nizu, na poznate teme u vezi sa ličnim potrebama, interesovanjima, obavezama, željama, uz eventualnu pomoć i ponavljanje; odgovara na slična pitanja sagovornika.

DST.3.1.15. Objašnjava zašto mu se nešto dopada ili ne dopada, zašto se slaže ili ne slaže, zašto nešto voli ili ne; na jednostavan način iznosi i obrazlaže svoje stavove i mišljenje.

DST.3.1.16. Objašnjava ono što ne razume i traži pomoć (verbalnim i neverbalnim sredstvima).

DST.3.1.17. Jednostavnim sredstvima poredi ljude, stvari i pojave.

DST.3.1.18. Na jednostavan način i ukratko izlaže na zadatu temu ili rezimira kraći tekst (pročitani ili odslušani), delimično koristeći i jezička sredstva koja se u njemu pojavljuju.

PISANO IZRAŽAVANJE

DST.3.1.19. Piše obična i elektronska pisma u kojima s prijateljima i poznanicima dogovara aktivnosti i jednostavnim jezičkim sredstvima obrađuje/spominje uzrasno relevantne teme.

DST.3.1.20. Sastavlja kraće tekstove od nekoliko povezanih rečenica o sebi, društvenom i prirodnom okruženju, aspektima privatnog i školskog života.

DST.3.1.21. Na jednostavan način opisuje događaje i obavljene aktivnosti.

DST.3.1.22. Piše kratke priče od ponuđenog jezičkog materijala na uzrasno adekvatne teme.

DST.3.1.23. Na jednostavan način rezimira ili prepričava kraći (pročitani ili odslušani) tekst, u izvesnoj meri koristeći i jezička sredstva koja se u njemu pojavljuju.

MEDIJACIJA

DST.3.1.24. Na maternjem jeziku saopštava osnovnu temu i pojedinačne informacije nešto opširnijeg usmenog iskaza, primerenog uzrastu i interesovanjima.

DST.3.1.25. Na maternjem jeziku prenosi sagovorniku temu, sadržaj i glavne informacije iz kraćih i jednostavnijih pisanih tekstova (novinskih i književnih), primerenih uzrastu i interesovanjima.

DST.3.1.26. Na stranom jeziku saopštava jednostavnije informacije dobijene od trećeg lica u vezi s bliskim komunikativnim situacijama i poznatim temama.

DST.3.1.27. Na maternjem jeziku prenosi informacije, uputstva, molbe, savete i sl. dobijene od trećeg lica.

2. LINGVISTIČKA KOMPETENCIJA

DST.3.2.1. Uglavnom korektno izgovara sve glasove i glasovne grupe, čak i u ponekim težim kombinacijama glasova, uz poštovanje akcenatsko-intonacijskih pravila, a eventualne nepravilnosti ne ugrožavaju komunikaciju.

DST.3.2.2. Zapisuje reči i izraze s relativnom ortografskom tačnošću (tako da ne dolazi do nesporazuma) i poznaje i primenjuje frekventna pravopisna pravila.

DST.3.2.3. Poznaje i/ili koristi određeni broj gramatičkih elemenata i konstrukcija, uključujući i najčešće izuzetke, kao i osnovne načine tvorbe i fleksije imenica, glagola, prideva, priloga.

DST.3.2.4. Koristi frekventne leksičke elemente koji se odnose na teme i situacije iz njegovog neposrednog iskustva.

3. INTERKULTURNA KOMPETENCIJA

DST.3.3.1. Razume osnovne sličnosti i razlike između svoje i ciljnih kultura u različitim aspektima svakodnevnog života i prihvata postojanje razlika.

DST.3.3.2. Razume osnovne sličnosti i razlike između svoje i ciljnih kultura u oblasti umeća življenja i prihvata postojanje razlika; primenjuje neke osnovne elemente u oblasti umeća življenja (npr. način obraćanja i pozdravljanja).

DST.3.3.3. Razume i izbegava osnovne oblike neprimerenog/neprikladnog ponašanja u kontekstu ciljnih kultura.

DST.3.3.4. Prepoznaje da postoji pristrasnost u tumačenju kulturnih pojava i neguje kritičko mišljenje u njihovom posmatranju i razumevanju.

DST.3.3.5. Poznaje položaj zemalja u kojima se koristi strani jezik.

DST.3.3.6. Poznaje položaj ciljnog jezika u globalnom kontekstu i kod nas.

DST.3.3.7. Poznaje najtipičnije predstavnike pojedinih ekosistema sveta gde se koristi strani jezik i dovodi ih u vezu sa odlikama ekosistema.

DST.3.3.8. Prepoznaje povezanost najvažnijih pojava iz istorije ciljnih kultura i opšte istorije.

DST.3.3.9. Prepoznaje uticaj nekoliko najznačajnijih ličnosti i dela iz društvene i umetničke istorije ciljnih kultura u svetu, koje dovodi u vezu sa društvenim i umetničkim pojavama iz naše istorije i obrnuto.